Zaměřeno na Království

Roč. 29 č. 1 Anthony Buzzard, editor Říjen, 2026

Trojiční vyznání

Proč *ne*věřit v Trojici – jejich vlastními slovy

Greg Deuble, Austrálie
z online teologické konference 2026

Abych uvedl dnešní téma, napadlo mě, že by mohlo být užitečné začít touto krátkou básní. Žánrově by se dala zařadit mezi satiru, a tak prostřednictvím dobromyslného humoru zprostředkovává prvek pravdy.[1]

Vysvětlení Trojice

Mark Long

Je tu Bůh Otec, Duch Svatý a Syn,
ale církve učí, že jsou jeden.
Ne jeden, ale tři, a ti tři jsou jeden,
a jeden z nich se narodil z ženy![2]

Marie byla matkou Ježíše Krista,
ale ne těch dalších dvou, chápete?
Všichni jsou si rovni a věční,
Ale Bůh byl první, takže je jako otec.

Všichni jsou stejní, ale přesto odlišní,
snažím se ti to objasnit.
Bůh je jeden, ale v své podstatě trojí,
sedí sám, věčně.

Kristus sestoupil do pekla, jak říká Apoštolské vyznání víry,
zůstal tam tři dny a pak rychle odešel.
Zpět do nebe k těm dalším dvěma,
už ne jako dvojice, ale jako trojice.

Lze pravdivě říci, že nauka o Trojici je dnes v celém křesťanstvu nejvíce vybojovanou a prosazovanou naukou. Všichni, kdo vyznávají, že Bůh je tři osoby v jedné Božské podstatě, přijímají „pravici společenství“ (Gal 2:9). Jste v tom. Jste v tom s římskokatolíky, pravoslavnou církví a prakticky se všemi protestantskými denominacemi.

Zpochybněte ji však, prozkoumejte ji, poklágejte k ní inteligentní otázky, zvažujte ji jak ve světle Písma, tak i zákonů logiky a rozumu, a brzy pocítíte levou botu vyloučení z společenství! Jste venku. Jste ztracená duše; jste „kacíř“.

Když jsem si poprvé začal uvědomovat, že nauka o Trojici má více děr než kus ementálu, ocitl jsem se mimo hranice přijatelný pro většinu. K mému obrovskému překvapení a skutečně i povzbuzení jsem však zjistil, že na druhé straně této takzvané „ortodoxní“ hranice se nacházím ve velmi dobré společnosti. Ježíš varoval před následováním většiny. Někdy stojí za to naslouchat hlasu protestu.[3]

A nemám na mysli především ty četné rozumné svědky v celé církevní historii, jejichž svědectví o unitářské monoteistické víře – že jediný pravý Bůh Bible je jediná Osoba, a to Otec – mi přineslo velkou útěchu. Ani nemám na mysli zejména společnost současných svatých , kteří mě povzbuzovali.[4]

Ne. Ohromím vás tím, že řeknu, že jsem našel obrovskou podporu právě uvnitř takzvaného „ortodoxního“ trojičního tábora samotného! Ano. Čerpal jsem tehdy – a dodnes stále čerpám – nesmírnou podporu a jistotu z vyznání právě těch učenců, kteří o sobě tvrdí, že jsou ve své víře trojičníci, avšak jejich upřímná vyznání podkopávají jejich vla-

---

[1] Laskavě mi to poskytli moji dobří přátelé Dudley, Sherrill a Jeremy Barnesovi. S vděčností vůči spoluvěřícím v jediného pravého Boha Bible a v Jeho Syna, našeho Spasitele a Pána Mesiáše Ježíše.

[2] Dovolil jsem si pozměnit čtvrtý řádek, který původně zněl: „Duch Svatý je Bůh a oba jsou Synem.“ Důvodem je to, že v dnešní době již není mnoho věřících, kteří vyznávají modalismus (jednotu).

[3] Všem, kteří nejsou římskokatolíci ani pravoslavní a čtou tento text, připomínám: nezapomeňte, že protestant je ten, kdo protestuje, a že i vaše skupina kdysi patřila k menšinovým hlasům!

[4] Mám nezměrný dluh vůči lidem, jako jsou Anthony a Barbara Buzzardovi, Charles Hunting, Bill Wachtel a další. Mnohé z následujících citátů pocházejí z Anthonyho výzkumu a za to mu vděčím.

stní drahocennou doktrínu.

Trojiční vyznání o tom, proč nevěřit v Trojici

Budu upřímný a přiznám, že vybrat z té obrovské hromady dostupných textů je docela výzva, ale někde musíme stanovit hranici, jinak byste četli dlouho po večerce! Byl bych překvapen, kdyby vás tento malý výběr nepovzbudil k tomu, abyste zpochybnili jejich tvrzení, že Bůh je tři Osoby v jedné Bytosti.

Co třeba toto ohromující tvrzení profesora Millarda Ericksona, jednoho z předních současných systematických teologů, který je považován za jednoho z nejlepších současných apologetů trojice. Erickson ve své *knize *God in Three Persons** píše:

Trojice **„není nikde v Písmu jasně ani výslovně vyučována**, přesto je široce považována za ústřední doktrínu, nepostradatelnou pro křesťanskou víru. V tomto ohledu je to v rozporu s tím, co je prakticky axiomem biblické doktríny, a sice že existuje přímá souvislost mezi biblickou jasností doktríny a jejím zásadním významem pro víru a život církve.“[5]

Kromě toho, že Erickson připouští, že Trojice „není nikde v Písmu jasně ani výslovně vyučována“ (!?) upřímně přiznává, že „další obtíž“ s touto doktrínou vyplývá ze skutečnosti, že ti, kdo Trojici vypracovali a definovali, používali řecké kategorie, jako jsou „substance“ nebo „esence“, aby odpovídaly jejich latinským a řeckým pojmům, místo aby se drželi hebrejských myšlenkových forem Bible:

„Otázka však zní takto. Tvrdí se, že nauka o Trojici je velmi důležitá, zásadní a dokonce základní nauka. Pokud je tomu skutečně tak, **neměla by být někde v Bibli uvedena jasněji, přímo a výslovně?** Jestliže je to právě tato nauka, která tvoří jedinečnost křesťanství, na rozdíl od unitářského monoteismu na jedné straně a polyteismu na straně druhé, **jak je možné, že je v biblickém zjevení pouze naznačena?** V reakci na výtku, že řada pasáží Bible je nejednoznačná nebo nejasná, často slýcháme tvrzení typu: ‚Nejasné jsou pouze okrajové záležitosti nebo ty, u nichž se zdá, že existují protichůdné biblické texty. Základní víry jsou zjeveny jasně a jednoznačně.‘ Tento argument však v případě doktríny Trojice zřejmě neobstojí. **Jedná se totiž o záležitost, která se jeví jako zásadní, kde Písmo nemluví hlasitě a jasně.** „Na tuto výtku lze jen těžko přímo reagovat. **Je nepravděpodobné, že by se dalo prokázat, že nějaký text Písma učí nauku o Trojici jasným, přímým a nezaměnitelným** způsobem“ (s. 108–109).

Hmm. Jak lákavé je zastavit se právě tady a znovu si přečíst Ericksonovo ohromující přiznání. Nauka, která není v Písmu jasně vyučována, a přesto je považována za ústřední pro spásnou víru, ve skutečnosti nemá ani jediný text, který by ji podpořil! To je přiznání tohoto předního badatele v oblasti trojice. A tady je další šokující výrok od Ericksona:

„Možná bude nutné… použít to, co by analytici nazvali ‚logicky podivným jazykem‘… Někdy jsem o Trojici říkal: ‚On jsou tři‘ nebo ‚Oni jsou jeden‘“ (str. 270).

Pojďme se podívat na další trojiční vyznání, která jsou balzámem pro mou biblicky unitární monoteistickou duši! *Oxford Companion to the Bible* souhlasí: „Vzhledem k tomu, že Trojice je tak důležitou součástí pozdější křesťanské doktríny, **je pozoruhodné, že se tento termín v Novém zákoně nevyskytuje. Stejně tak nelze v rámci kánonu jasně rozpoznat rozvinutý koncept tří rovnocenných partnerů v Božství, který se objevuje v pozdějších vyznáních víry**.“[6]

Páni! Tady je zpomalovací práh, který má rozhoupat trojiční autobus a vyvrhnout

[5] Millard Erickson, *God in Three Persons*, 1995, s. 12. Zdůraznění (tučné písmo) v této i ve všech následujících citátech je moje.

[6] „Trinity“, *The Oxford Companion to the Bible*, Bruce Metzger a Michael Coogan (eds.), 1993, s. 782.

jeho cestující ze sedadel! Takže si pořádně zapněte bezpečnostní pásy, protože k zastavení tohoto autobusu bude potřeba mnohem víc výmolů!

Švagr kardinála Newmana, reverend Mozley, také přiznává:

„S veškerou pokorou se ptám, kde je v Novém zákoně vyjádřena myšlenka Trojice v doktrinálním smyslu a s doktrinální silou. **Kde je Trojjediný Bůh vyzdvihován, aby byl uctíván, milován a poslouchán? Kde je kázán a hlásán v této trojité podobě?** Čteme: ‚Bůh je jeden'; stejně tak: ‚Já a Otec jsme jedno'[7], ale **nikde nečteme**, **že Tři jsou jedno**, pokud se nejedná o text, o kterém je již dlouho známo, že obsahuje vložky...[8]

„Pro mě je celá tato záležitost nesmírně bolestivá a matoucí, a ani bych tak nemluvil, jak to nyní činím, kdybych se necítil na prahu hrobu, brzy se mám objevit před trůnem veškeré Pravdy…

„V Písmu svatém rozhodně nenajdeme výraz ‚Bůh Syn' ani ‚Bůh Duch Svatý'. Kdykoli vyslovím jméno Boží jednoduše a jako první, mám na mysli Boha Otce, a nemohu si pomoci, abych to tak nemyslel, pokud vůbec něco myslím."[9]

Dr. W. R. Matthews, děkan St. Paul's, ve své knize **God in Christian Thought and Experience** k těmto upřímným přiznáním dodává:

„Každý, kdo má alespoň základní smysl pro historii, musí přiznat, že nauka o Trojici jako taková nebyla součástí původního poselství. Svatý Pavel ji neznal a nebyl by schopen pochopit význam pojmů použitých v teologické formulaci, na které se církev nakonec shodla" (s. 180).

A A.T. Hanson, profesor teologie na Univerzitě v Hullu, ve *své knize *The Image of the Invisible God* (Obraz neviditelného Boha)* činí toto velkolepé přiznání:

„Žádný zodpovědný novozákonní badatel by netvrdil, že nauku o Trojici učil Ježíš, kázali ji nejranější křesťané nebo ji **vědomě zastával kterýkoli autor Nového zákona.** Ve skutečnosti se postupně vyvíjela v průběhu prvních několika století ve snaze vytvořit srozumitelnou nauku o Bohu" (s. 87).

Karl-Heinz Ohlig ve své knize **One or Three?** uvádí:

„Je jisté, že nauka o Trojici, jak se nakonec stala dogmatem na Východě a ještě více na Západě, **nemá vůbec žádný biblický základ**."

A. a R. Hansonovi v knize *Reasonable Belief: A Survey of the Christian Faith* (1980) souhlasí:

„Abychom pochopili nauku o Trojici, je nutné si uvědomit, že se jedná o vývoj, a pochopit, proč k tomuto vývoji došlo… **Je ztrátou času snažit se vyčíst nauku o Trojici přímo ze stránek Nového** zákona" (str. 171).

V nejnovější publikaci v oblasti evangelikální teologie, **The New International Dictionary of New Testament Theology**, se píše:

„Nový zákon neobsahuje rozvinutou doktrínu o Trojici. ‚V Bibli chybí výslovné prohlášení, že Otec, Syn a Duch Svatý mají stejnou podstatu a jsou tedy ve stejném smyslu samotným Bohem. Chybí také další výslovné prohlášení, že Bůh je Bohem takto a pouze takto, tj. jako Otec, Syn a Duch Svatý. Tato dvě výslovná prohlášení, **která přesahují svědectví Bible**, tvoří dvojí obsah církevní doktríny o Trojici" (Karl Barth)" (sv. 2, s. 84).

Trinitář Christopher B. Kaiser, profesor historické a systematické teologie na Western Theological Seminary, ve své *knize*

---

[7] Kontext Ježíšových slov v Janovi 10:30 se netýká ontologie – otázek souvisejících s Božím bytím –, ale spíše jednoty záměru a jednoty poslání.

[8] Mozley zde používá eufemismus. Má na mysli, že 1. Janův 5:7, jak se nachází v KJV, je zjevný podvrh, který nemá oporu v žádném řeckém rukopise!

[9] Thomas Mozley, **Reminiscences**, 1887, sv. 2, s. 347–348.

The Doctrine of God: A Historical Survey (1982) přiznává:

„Zdá se, že církevní nauka o Trojici byla tím**, co bylo [autorům Nového zákona]** nejvzdálenější, a dnešní čtenář si může klást otázku, zda je vůbec užitečné odvolávat se na takové dogma, aby pochopil teologii Nového zákona. Když církev hovoří o nauce o Trojici, má na mysli konkrétní víru, že Bůh věčně existuje ve třech odlišných ‚osobách', které jsou si rovny v božství a jednotné v podstatě. V této podobě **se tato nauka nikde v Novém zákoně nevyskytuje**; tak jasně nebyla formulována až do konce 4. století n. l." (str. 27).

Další zastánce nauky o Trojici, A. W. Argyle, ve své knize **Bůh v Novém zákoně** poznamenal:

„Plně rozvinutá křesťanská doktrína, že Bůh je tři osoby v jedné božské podstatě, není nikde v Novém zákoně výslovně uvedena" (str. 173).

Dokonce i Jan Kalvín byl:

„nucen přiznat, že v Písmu nelze ‚v tolika slovech' najít nic, co by toto dogma [o Trojici] podporovalo."[10]

Trojiční apologetové se marně pokoušeli najít Trojici u „apoštolských otců" nebo dokonce u „přednikajských otců" (před Nikájským koncilem). Například Roger E. Olson a Christopher Hall ve *své knize The Trinity* (2002) kladou otázku:

„Co najdeme v spisech křesťanských vůdců z období zhruba prvních šedesáti let 2. století n. l.? Jak bychom mohli očekávat, nenajdeme zde rozvinutou trojiční terminologii ani teologii, která se plně rozvine až od 4. století… Budeme zklamáni, pokud budeme očekávat, že u raných postapostolských autorů najdeme rozvinuté úvahy o Trojici. Prostě tam nejsou" (s. 16, 20).

George Burnap poukázal na problém Trojice:

„Jeden muž po mně požaduje, abych souhlasil s tvrzením: ‚V jednom Bohu jsou tři Osoby'; ptám se ho, co míní slovem ‚osoba'? Ptám se ho, zda tím myslí samostatnou, nezávislou, rozumovou Bytost? Odpovídá, že ne. [Říká], že toto slovo nepoužívá v běžném smyslu, ale ve smyslu specifickém pro tento případ. Ptám se ho, jaký je ten smysl? Nedokáže to vysvětlit. Vy tedy ode mě požadujete, odpovídám, abych souhlasil s tvrzením, které v mé mysli nevyvolává žádnou srozumitelnou představu a které se zdá být stejně nesrozumitelné i pro vás. Ve skutečnosti oba, když s ním souhlasíme, souhlasíme pouze se slovy, a pokud nám nepředávají žádný srozumitelný význam, jsou pro nás nicotná a my s ničím nesouhlasíme. Kdyby se tato slova nacházela v Bibli, mohl bych říci, že věřím, že vyjadřují pravdu, i když ji nedokážu pochopit. Jelikož se však v Bibli nenacházejí, ani žádná slova stejného významu, považuji je za pouhý výmysl omylných lidí. Nemohu věřit na základě jejich autority. Jsem tak daleko od toho, abych je považoval za pravdivé, že jelikož jim sám nerozumím a nikdo mi je nedokáže vysvětlit, považuji za spravedlivé dojít k závěru, že ti, kdo je vytvořili, neměli jasné představy."[11]

James Yates, který nebyl trinitářem, v roce 1816 ve spisu **A Vindication of Unitarianism** skvěle vyjádřil mou reakci na to vše:

„Není snad důvod očekávat, že by sám náš Pán alespoň *jednou* výslovně formuloval nauku o Trojici a zdůraznil význam a nezbytnost víry v ni? Neřekl by snad alespoň jednou formálně a výslovně, že první přikázání již nelze chápat v jeho prostém a doslovném smyslu – v tom smyslu, v jakém ho všichni jeho posluchači byli zvyklí chápat?"

„Slovo *‚Bůh'* se v Novém zákoně vyskytuje téměř 1300krát. Nemohli bychom se domnívat, že v jednom z těchto úryvků by nám mělo být výslovně řečeno, že tento termín má zahrnovat nikoli pouze *jednu*, ale *tři* osoby či podstaty, na každou z nichž se tento titul vztahuje? Kdyby v každém případě, kdy je toto slovo použito samostatně, naznačovalo mnohost v božské podstatě, neměli bychom snad v celém Novém zákoně najít ani jediný příklad použití množných zájmen? **Ne-**

[10] *Encyclopedia Americana*, 1963, sv. 27, s. 299.

[11] *Přednášky o křesťanských naukách*, 1835, s. 18–19.

zanechal by snad ani náš Pán, ani žádný z jeho apoštolů jedinou větu, v níž by bylo možné plně a přesně vyjádřit celou nauku o Trojici? Měli bychom očekávat, že nenajdeme žádnou snahu o přesné a zřejmé rozlišení mezi naukou o Trojici a nebezpečným polyteistickým pojetím pohanů?

„Nauka o jednotě Boha je v Novém zákoně zmíněna více než jednou a je zde formulavána velmi jasně a slavnostně. Náš Pán sám opakuje tato nesmírně působivá slova před zákoníky. ‚První ze všech přikázání zní: „Slyš, Izraeli, PÁN, náš Bůh, je jediný Pán.“‘ Mohli bychom snad předpokládat, že kdyby náš Spasitel věděl, že to všichni jeho posluchači vyloží jako učení, že existuje pouze jeden předmět nejvyšší úcty, vynechal by takovou příležitost, jako je tato, k prohlášení, že ve skutečnosti jsou tři?

„Mohli bychom předpokládat, že vzhledem k tomu, že hlavní argument pro Trojici ze Starého zákona spočívá na množném čísle slova *Elohim*, by se evangelista rozhodl tento argument vyvrátit použitím podstatného jména Bůh (*theos*) v jednotném čísle, o kterém všichni vědí, že jej nelze přeložit jinak než prostě jako Bůh?“ (str. ix).

To ovšem římskokatolickým věřícím zřejmě nevadí, protože pro ně má církevní tradice přednost před autoritou Písma. Co však můžeme říci na obranu protestantů, kteří údajně staví Písmo nad církevní tradici a církevní autoritu? Zdá se, že protestanti, včetně evangelikálů, nemají problém upřednostňovat lidskou fantazii před jasnými výroky Písma.

Dar jazyků jako znamení, nikoli jako misijní činnost

Carlos Xavier

Často se předpokládá, že dar jazyků („mluvení“) v Novém zákoně byl dán proto, aby křesťané mohli cestovat do cizích zemí a kázat, aniž by se museli učit místní jazyky. Nikde však Nový zákon neříká, že by to byl účel tohoto daru. Dar mluvení jazykem, který člověk neovládal, byl spíše zázračným znamením, které mělo potvrdit evangelium o Království, které nejprve zvěstoval Pán Ježíš a později kázala jeho církev (Heb. 2:3–4).

O Letnicích učedníci necestovali do cizích zemí. Místo toho v Jeruzalémě žili lidé z mnoha národů (Sk 2:5). Bůh zázračně umožnil učedníkům mluvit cizími jazyky, aby ti, kteří se shromáždili, mohli být svědky opravdového zázraku. Petr však ve Skutcích 2 nepronášel své kázání v cizích jazycích! Mluvil běžným jazykem, kterému všichni stejně rozuměli (řečtině nebo snad aramejštině). Koneckonců posluchači *žili* v Jeruzalémě. Jejich každodenní komunikace probíhala v řečtině nebo aramejštině.

Funkce tohoto daru jako zázračného znamení je patrná také ve Skutcích 10:44–46, kdy Kornelius a jeho rodina po přijetí svatého ducha mluvili v cizích jazycích. Účelem tohoto zázraku nebylo připravit je na misijní práci v zahraničí ani komunikovat s přítomnými. (Opět platí, že Petr nehlásal poselství v cizích jazycích a všichni přítomní mu rozuměli, v. 44.) Spíše, jak Petr později objasnil na Jeruzalémském koncilu, zázrak cizích jazyků sloužil jako svědectví o tom, že Bůh dal pohanům svatého ducha stejně jako ho dal Židům, přičemž „nedělal žádný rozdíl mezi námi a nimi a očistil jejich srdce skrze víru“ (Skutky 15:8–9).

Podobně ve Skutcích 19:6 věřící v Efezu mluvili v cizích jazycích a prorokovali, když na ně sestoupil svatý duch. Opět se nikde nehovoří o tom, že by tento dar byl nezbytný pro komunikaci.

Později, ve svém dopise církvi v Korintu, Pavel jasně vysvětluje dar jazyků jako **„zázračné znamení**, nikoli pro věřící, ale pro nevěřící“ (1 Kor 14,22).

Pavel také ukazuje, že když se v církvi používaly cizí jazyky, vyžadovaly překlad, aby jim ostatní mohli rozumět a měli z toho užitek (1 Kor. 14:13, 27–28). Dokonce říká: „V církvi bych raději promluvil pět slov s porozuměním, abych mohl poučit ostatní, než deset tisíc slov v jazyce“ (1 Kor. 14:19). Kontext a účel jsou v tomto případě zaměřeny na církev.

Stručně řečeno, Nový zákon ukazuje, že dar jazyků fungoval především jako zázrak k potvrzení poselství, nikoli jako nějaký nadpřirozený misijní jazykový kurz. Velké poslání spočívá v tom, aby křesťané kázali evan-

gelium Království národům, přičemž dar jazyků slouží jako svědectví o tomto evangeliu, nikoli jako prostředek pro misionáře k překonání jazykových bariér.

Konec věku v 1. a 2. Tesalonickým

Anthony Buzzard

Je velmi důležité, aby křesťané šířili Pavlův jednoduchý plán pro konec věků. Apoštol jej krásně rozvádí v mnoha svých epištolách, nejzřetelněji však v 1. a 2. listu Tesalonickým.

Běžné výklady Bible často odrážejí neschopnost prozkoumat kontext daného verše. Při čtení Bible (nebo jakéhokoli písemného textu!) je zásadní sledovat logický vývoj autorovy myšlenky. Rozdělení na kapitoly v naší Bibli nám někdy umožnilo zcela zkreslit to, co Pavel napsal. Prostě nesmíme narušovat tok Pavlových myšlenek tím, že ho přerušujeme svévolnými mezerami nebo čteme jeden verš bez jeho kontextu.

Podívejme se, jak důležité je to v listech Tesalonickým.

Ježíšův příchod

Pavel při psaní tohoto listu myslí na druhý příchod. Je pro něj velmi důležité, aby své stádo řádně poučoval o této velké události budoucnosti. „Neboť kdo je naší nadějí, radostí a korunou chluby? Nejste to snad vy před naším pánem Ježíšem při jeho příchodu?“ (1. Tes. 2:19). Ano, pán přichází. Proto se Pavel modlí, aby „upevnil vaše srdce, aby byla bezúhonná ve svatosti před naším Bohem a Otcem při příchodu našeho pána Ježíše se všemi jeho svatými“ (1. Tes. 3:13).

1. Tesalonickým 4

V myslích Tesalonických vyvstala otázka. Jak se křesťané, kteří již zemřeli, setkají s Ježíšem při jeho příchodu? Odpověď podává Pavel jako „pánovo slovo “ (4:15) – tj. na základě Ježíšových výroků, k nimž měl Pavel přístup a z nichž některé byly později zaznamenány v Matoušovi 24, Markovi 13 a Lukášovi 21 (olivová hora). Plán je poměrně jednoduchý:

„My, kteří budeme naživu a zůstaneme až do příchodu pána, nepředběhneme ty, kteří zesnuli. Neboť sám pán sestoupí z nebe s velitelským pokřikem, doprovázen hlasem archanděla a Boží trubkou, a mrtví v Mesiáši vstanou jako první. Potom my , kteří budeme naživu a zůstáváme, budeme spolu s nimi vytrženi v oblacích, abychom se setkali s pánem ve vzduchu. Takto budeme s pánem navždy…

„O časech a obdobích, bratři a sestry…,“ pokračuje Pavel (rozdělení na kapitoly je třeba ignorovat), „dobře víte, že **Den pána** [který právě popsal] přijde jako zloděj v noci“ (1 Tes 4:15–5,2).

To znamená, že až *svět* bude říkat: „Máme mír a bezpečnost“, tehdy na ně náhle přijde zkáza, jako porodní bolesti na těhotnou ženu, a oni neuniknou (5:3). Jinými slovy, katastrofa přemůže bezbožné nečekaně jako zloděj.

„Vy však, bratři a sestry, nejste ve tmě, aby vás ten den překvapil jako zloděj“ (5:4). Ten „den pána“, který Pavel právě popsal jako čas, kdy budou svatí vytrženi, aby se setkali s Ježíšem, nepřepadne církev jako zloděj. Bude však mít katastrofální dopad na svět. Ve 2. Tesalonickým Pavel pokračoval ve svém tématu a záměrně doplnil nové informace. Cílem bylo čelit klamnému vlivu „ducha“ nebo „listu, který předstírá, že pochází od nás“, a zdůraznit, že tato velká událost, příchod pána, je bezprostředně na dosah (2. Tes. 2:2).

Plán pro konec

Pavel měl jednu palčivou touhu. Tou bylo posílit, proti falešnému učení, to, co již Tesalonické naučil ve svém prvním dopise. Ve 2. Tesalonickým 1:7 tedy začíná tím, že sboru říká, že musí očekávat utrpení, dokud nepřijde okamžik úlevy. Co je to za okamžik? Do *kdy* musí očekávat pronásledování? Verš 7 nám říká: Bůh vám poskytne úlevu od soužení, **„až** se pán Ježíš zjeví z nebe se svými mocnými anděly v plamenném ohni, aby potrestal ty, kteří neznají Boha“ (2. Tes. 1:7–8).

Přesně to Pavel řekl ve svém prvním listě, i když nyní přidává další podrobnosti. Křesťané musí být připraveni na to, že budou vytrženi, aby se setkali s pánem při jeho příchodu. Tehdy budou v bezpečí, zatímco pánovo zjevení ohromí lhostejný svět.

Soužení až do Kristova příchodu v moci

Církev musí nejen očekávat soužení až do okamžiku, kdy se Ježíš zjeví z nebe (2. Tes. 1:7), ale musí si také uvědomit, že před Ježíšovým návratem se musí odehrát určité události (2. Tes. 2:1–3). Ve 2. Tesalonickým 2 Pavel na úvod znovu formuluje své téma. Chce své čtenáře dále poučit o „příchodu našeho pána Ježíše Mesiáše a o našem shromáždění k němu“ (v. 1).

Jeho čtenáři si jistě vzpomenou z 1. Tesalonickým 4:17, že budou shromážděni, aby se setkali s Ježíšem. K této události, dni pána – již v 1. Tesalonickým 5:2 ji nazval dnem pána – nemůže dojít dříve než k odpadlictví a zjevení Antikrista (2. Tesalonickým 2:3). Ten, kdo zadržuje – jedná se o mužskou bytost v jednotném čísle (v. 7) i o sílu středního rodu (v. 6) – bude zadržovat Antikrista, dokud mu nakonec nebude dovoleno se zjevit. Později přijde Ježíš. Tento příchod je jeho příchodem a jeho příchod znamená naše shromáždění, abychom se s ním setkali (2:1). Tato velká událost zachrání křesťany, jak bylo řečeno v 2. Tesalonickým 1:7, a bude znamenat konec Antikrista (2. Tes. 2:8) i trest pro bezbožný svět (1. Tes. 5:3; 2. Tes. 1:8).

Shrnutí

Pavel byl zjevně velmi nespokojen s mylnými představami ohledně druhého příchodu. Chtěl Tesalonické ujistit, že mrtví křesťané nebudou z této velké události druhého příchodu vyloučeni. Setkají se s Ježíšem ve vzduchu spolu s křesťany, kteří přežili až do toho velkého dne. Tento den zcela zaskočí bezbožný svět. Svět bude stejně nepřipravený jako majitel domu, který nečeká, že se mu do domu vloupá zloděj.

Později se v církvi začala šířit mylná představa – že slíbený den pána má přijít bez jakéhokoli dalšího odkladu. Pavel napsal 2. Tesalonickým 2 právě proto, aby tuto představu vyvrátil. Říká, že „příchod našeho pána Ježíše a naše shromáždění“ k němu (v. 1) nemůže nastat, dokud se nestanou dvě věci: 1. Odpadnutí (apostáze) a 2. Objevení se Antikrista. Po vládě Antikrista se Ježíš zjeví ve slávě a zničí Antikrista. Toto je jednoduchý plán popsaný ve 2. Tesalonickým 2:1–12. Úkolem církve je věrně střežit tuto informaci a učit ji ostatní.

Pokud se necháme textem přesvědčit, vynoří se nám ucelený obraz konce. K narušení poselství někdy dochází, když nám naše vlastní předpojatosti brání v porozumění a znecitlivují nás vůči Pavlovým slovům. Musíme dávat pozor, abychom Pavlovy pokyny nezahltili našimi vlastními hlučnými představami!

Komentáře

• „Článek ‚Rozlišování je vše‘ (ze září) se mi opravdu líbil. Byl skvěle napsaný a podněcoval k zamyšlení. Zaujala mě věta Barbary Buzzardové: ‚Myšlení je nepostradatelným společníkem rozlišování; možná bychom měli říci namáhavé myšlení.‘ Je úžasné, kolik věřících potkávám, kteří o Bibli téměř vůbec nepřemýšlejí.“ — *Delaware*

• „Chtěl bych jen vyjádřit, jak moc jsem ocenil vaši knihu *The Doctrine of the Trinity: Christianity’s Self-Inflicted Wound*. Mnoho let mi trnulo v srdci kvůli triojičnímu učení, písním a podobně. Před několika lety jsem dospěl k závěru o jediném Bohu a hodně jsem studoval spisy mnoha dobrých unitářů. Ale po přečtení *knihy The Doctrine of the Trinity* mi konečně všechno zapadlo na své místo. Byl jsem vyloučen ze své církve. Už nemohu kázat, učit ani se účastnit společných modliteb. Přesto cítím, že jsem povolán k tomu, abych tuto pravdu zprostředkovával ostatním. Nikdy se nedozvíte, jak moc nám vaše neúnavná práce pomohla poznat našeho jediného velkého Boha a našeho úžasného Pána a Spasitele.“ — *Austrálie*